

NAŠ GLAS

SKUPŠČINSKE DELEGATSKE INFORMACIJE

občina krško

Poštšina plačana v gotovini

Št. 5 · Leto XII, · 17. april 1991

Telefon za otroke

Občinska zveza prijateljev mladine Krško se vključuje v republiški projekt TELEFON ZA OTROKE, ki na ZPMS deluje že dve leti. Projekt je bil izdelan lansko jesen, bilo pa je opravljeno tudi usposabljanje za delo pri telefonu s študenti treh fakultet: Filozofske — oddelka za psihologijo, Višje šole za socialne delavce in Fakultete za sociologijo, politične vede in novinarstvo — oddelka za sociologijo.

Na republiški zvezi naše organizacije je 37 študentov začelo redno dežurstvo pod vodstvom treh profesorov — supervizorjev med

12. in 16. uro. S projektom TELEFON ZA OTROKE se je komisija povezala z ameriško nevladno organizacijo P.R.E.V.E.N.T., ki je za delovanje telefona ponudila tudi pomoč.

V Krškem vabimo k sodelovanju študente, psihologe, pedagoge, zdravnike, učitelje, vzgojitelje, socialne delavce, medicinske sestre, uspešne aktiviste za delo z mladimi ter vse tiste, ki menite, da bi se lahko uspešno vključili v prostovoljno dejavnost v okviru projekta TELEFON ZA OTROKE.

Prijave sprejemamo na telefon: (0608) 22-771, interna 45, Občinska zveza prijateljev mladine Krško.

Telefon za otroke bo v Krškem pričel delovati takoj, ko bo izvršni svet SO Krško zagotovil tehnične pogoje za izvedbo.

Vida Ban

Dr. Katja Boh na sestanku vseh zainteresiranih:

Ukinitev bolnice v Brežicah ne bo samoumevna!

Kar dvakrat je republiška ministrica dr. Katja Boh v Brežicah (8. aprila 1991) razložila zbranim, da denarja v proračunu ni dovolj, da slovensko zdravstvo ni racionalno organizirano in da bo zato med varčevalne ukrepe nujno sodilo tudi preorganiziranje bolnišničnih kapacitet. Zbrani pa so ji dopovedovali, da se vsega tega zavedajo, da pa se zavedajo možnosti, da bi se piramida odločanja lahko obrnila tudi na glavo. Nič namreč nimajo proti strokovnemu preverjanju kakovosti, meril, pogojev (za VSE bolnice v Sloveniji enako!) in vsega, kar določeno bolnico v prostoru opredeljuje.

Zavedajo se in do neke mere razumejo, da bo povsem na koncu zelo verjetno prevladala politična odločitev o tem, kaj ukiniti in česa ne. Bijojo se le, da bo postopek stekel od politične odločitve o tem, kaj naj se ukine, in njej »na kožo« bi potem bili pisani tudi vsi ostali rezultati preverjanj. Tega si pač v Posavju ne bodo dovolili!

Sestanek je bil namreč sklican na tako zapleten način in s takimi težavami, da bi ga morda lahko opredelili tudi kot izsiljenega, slišali pa smo celo očitek, da gre za mitingaške metode. Zato so člani Sveta posavskih občin začutili potrebo, da o tem obvestijo novinarje na tiskovni konferenci že v petek, 5. aprila. V ponedeljek, 8. aprila, so se trije župani posavskih občin najprej sestali z gospo ministrico Bohovo in njenimi sodelavci pri predsedniku

brežiške skupščine. Po enournem razjasnjevanju stališč so se vsi skupaj pridružili še čakajočim v knjižnici brežiške bolnišnice. Tam je namreč bil predviden tisti »ta pravi« sestanek, s predstavniki vseh treh bolnišnic, na katere gravitira prebivalstvo Posavja (Celje, Novo mesto, Brežice), predsedniki občinskih skupščin (tudi iz Novega mesta) in izvršnih svetov.

Obakrat smo od dr. Bohove in njenih sodelavcev slišali zagotovilo, da bodo, česar koli se že bodo lotili, delo opravili temeljito, strokovno, preudarno, da zdravstvo ne prenese ukrepov čez noč, sploh pa ni možno kar na hitro ukiniti kake bolnišnice. Skušali bodo napraviti čim manj krivic in se obnašati čim bolj racionalno. Poudarek pri razvoju zdravstva v Sloveniji nameravajo dati primarnemu (zlasti preventivnemu) zdravstvu, to je zdravstvenim

centrom (domovom), ki so jih v povojnem obdobju zgradile skoraj vse občine, bolnišnična mreža pa mora biti racionalno organizirana, zato naj bo v njej kakovost znanja in storitev vrhunska. Žal kakovost storitev ponekod v bolnišnicah res ne dosega želene ravni in to je le eden od argumentov, ki govorijo v prid prevetitvi celotne mreže. »Tudi dostopnost pacientom mora biti enakopravna, zato naj bo ljubljanski klinični center enako oddaljen za vse nas in naj se tisti Ljubljancani in okoličani, ki tja ne sodijo, ravno tako poslužujejo primarne mreže zdravstvenih centrov kot vsi drugi po Sloveniji,« so dodali Posavci na očitke ministrice, češ da tako dragega sistema, kot smo ga zastavili pri nas, nima niti Švedska. Vse preveč je v naših bolniških posteljah t.i. socialnih pacientov, ljudi, ki so v bolnišnicah zato, ker nimajo biti kje drugje. »Taki sodijo v domove ali druge podobne ustanove, kjer je nega cenejša, oni pa potrebujejo predvsem to in ne zdravljenja. Zato bi namesto bolnišnic kazalo širiti domove za ostarele!« je dodala gospa ministrica. Slišali smo, da za manj kot dva poroda na dan ne bi smeli vzdrževati celotne de-

V sejni sobi brežiške upravne zgradbe: dr. Bohova in njeni sodelavci so najprej skušali dopovedati Posavcem, da se bolnišnice ne da ukiniti kar tako.

žurne ekipe, na kar so domačini odgovorili, da ekipa itak ni celotna, ker je del (kirurg, anesteziolog...) dežura že na urgenci. Nihče si tudi ni upal razmišljati o tem, kaj lahko storimo za to, da bi slovensko in posavsko demografsko krivuljo obrnili v prid večjemu številu porodov! Vsesplošno degradiranje regije, ki je že skoraj nekdanja, vsekakor ne služi temu v prid!

Po svoji strani so domačini iz Posavja zatrjevali, da je brežiško bolnišnico pred 120 leti z dekretom ustanovil cesar Franc Jožef zato, ker je bila že takrat potrebna. Hoteli so vedeti, zakaj morajo ponekod (to je v Novem mestu) ob (možni ali grozeči!) ukinitvi brežiškega po-

rodniškega oddelka, ki je vendarle uveljavljen, graditi novo porodnišnico, zakaj vlagati v zidove, ki nekje drugje že obstajajo, in bi bilo bolje združiti sredstva za nabavo sodobne opreme. »Zato, ker iz Vinice ženske ne bodo hodile rojevati v Brežice!« je pribil novomeški župan, gospod Dvornik, ni se pa vprašal, kako bodo ženske iz Pišec ali z Bizeljskega lahko hodile rojevati v Novo mesto. Cesta je slaba, prometne povezave tudi, pa še nekaj: »Brežice so oddaljene od Novega mesta 40 km, od Celja 70 km, v obratno smer pa je 70 oziroma 140 km!« je nastalo zagato komentiral brežiški izvršnik, gospod Kolečnik.

Vsekakor bi morala Posavce pomiriti trditev ministrice, da ne gre za apriorno ukinjanje brežiške bolnišnice, ampak za celovito, strokovno in načelno prevetritev in racionalizacijo sistema. Še bolj pa bi jih pomirilo, če bi v drugem delu sestanka gospa Bohova ponovila trditev, ki jo je izrekla v brežiški občinski sejni sobi dobro uro prej. Nekako takole je rekla: »V nove zidove ne bomo vlagali!«

Peticija

Med razgovorom v t.i. knjižnici brežiške bolnišnice so gospe Katji Boh izročili tudi peticijo s podpisom prof. Miroslava Kuglerja, predsednika Slovenske demokratske zveze iz Brežic. Njihov upravni odbor jo je sprejel na seji 27. marca 1991, nanaša pa se na peto točko »Ukrepov za usklajevanje izvajanja programa zdravstvenega varstva s proračunskimi sredstvi za zdravstveno varstvo v letu 1991.« Tam je predlagano, da se pripravi predlog za ukinitve bolnišničnih kapacitet in zaprtje nekaterih bolnišnic, posebej pa naj bi se proučila upravičenost obstoja bolnišnice Brežice.

»Demokrati Brežic trdimo, da je bolnišnica Brežice locirana na področju, kjer mora obstajati. Zahtevo utemeljujemo z dejstvi:

— da smo ob meji s Hrvaško in v neposredni bližini Zagreba (30 km), kamor naj bi se menda hodili zdraviti kot v najbližjo bolnišnico po ukinitvi brežiške;

— da smo od druge najbližje bolnišnice, novomeške, oddaljeni od 45 km (Brežice) do 65 km (Bizeljsko);

— da je naš prostor izjemno ekološko obremenjen z: atomsko elektrarno in skladiščem RAO, avtocesto in železnico, vojaškim letališčem, velikimi farmami (prašiči, biki), tovarno celuloze itd.

Prav zato mora imeti naša bolnišnica poseben status med bolnišnicami v Sloveniji. Intenzivno mora proučevati in spremljati vpliv onesnaževalcev na zdravje ljudi našega področja.

Iz navedenih razlogov pričakujemo, da nova slovenska oblast ne bo razburjala javnosti s tem predlogom in zato naj ga takoj umakne z dnevnega reda. Občani našega področja so se spontano izrekli proti ukinitvi z več kot 8.000 podpisi do danes.

Demokrati pa sicer podpiramo nekatere ukrepe racionalizacije iz navedenega gradiva na področju zdravstvenega varstva, ki vodijo k večji kakovosti in učinkovitosti zdravstvenega varstva.«

V natlačeni »knjižnici« brežiške bolnišnice je tekel pogovor o isti temi, le da so se ga udeležili še predstavniki dolenjske in celjske zainteresirane strani. Od leve: dr. Bohova, dr. Košir, Ciril Kolečnik, Franci Hedl, Franc Černelič, Vojko Omerzu, Breda Mišojč in Ivan Tomše.

NAŠ GLAS

NAŠ GLAS — SKUPNE DELEGATSKE INFORMACIJE: Izdaja: Indok center skupščine občine Krško — Naklada: 2400 izvodov — Odgovorni urednik: Ivan Kastelic — Uredništvo: CKŽ 12, 68270 Krško, Telefon: (0608) 21-868 — Grafična priprava: Grafika, Novo mesto — Tisk: Tiskarna Novo mesto — Glasilo je oproščeno temeljnega

davka od prometa proizvodov na podlagi mnenja Republiškega komiteja za informacije št.: 421-1/72 z dne 5. marca 1980 — Za točnost podatkov in informacij, ki so objavljeni kot uradna obvestila, pojasnila ali strokovna gradiva, odgovarjajo posamezne službe, organi oziroma strokovni delavci, ki so pod temi besedili podpisani. Rokopisov in slik ne vračamo.

NAŠ GLAS

SKUPNE DELEGATSKE INFORMACIJE

Odgovor na delegatsko vprašanje Še o Črni mlaki

Pisali smo že o načrtih, da bi gozdne površine v Črni mlaki spremenili v kmetijska zemljišča (sajenjak) in o odporu prebivalcev krajevne skupnosti Dolenja vas proti takšnemu posegu. K povedanemu dodajamo še pojasnilo direktorja krške geodetske uprave **Željka Gašparinčiča** o tem, kako so nastajali načrti za Črno mlako:

Popravek

Zbor Slovenske kmečke zveze — ljudske stranke

V poročilu z zadnjega zbora SKZ—LS, kjer je bil za novega predsednika izvoljen gospod Branimir Vodopivec, smo enemu izmed razpravljalcev položili v usta očitek veterinarski službi, češ da jih h konju kličeš po ves dan, pa jih ni! Omenjeni razpravljalec, gospod Jože Urbanč, nas je poklical in zatrdil, da on tega ni izrekel. Saj ni terjal popravka, le želel je, da bi mi poklicali veterinarje in jim stvar razložili, da ne bo z njimi imel težav. No, napaka je bila in priznamo jo! Poslušanje magnetofonskega posnetka je pokazalo, da je omenjeni očitek izrekel nekdo drug in ne gospod Urbanč. Za tem stojimo, imena pa raje ne bomo zapisali, da ne bo nepotrebnih zapletov med njim in napadeni službo.

Opravičujemo se.

Leta 1985, ko so potekale priprave za izdelavo planskih aktov za čas do leta 2000, sta svoje površine usklajevala GG Brežice in Kmetijska zemljiška skupnost Krško. Pri ugotavljanju, katera zemljišča so v zaraščanju, so sodelovali predstavniki GG Senovo in Kostanjevica (4. 6. 1985), in takrat je bilo tudi predlagano, da se degradirani gozd Črna mlaka v k.o. Pleterje, Dolenja vas in Stari grad nameni za kmetijsko rabo tako, da se na tem zemljišču uredijo trajni nasadi (sajenjak).

Ta predlog je bil vključen v samoupravni sporazum o temeljih plana KZS za obdobje 1986-1990. Sporazum je sprejela skupščina KZS Krško 6. 3. 1986. Pri odločitvi so sodelovali tudi predstavniki gozdnega gospodarstva, saj so imeli svoje delegate v organih upravljanja KZS: v izvršilnem odboru 2 in v skupščini 4 delegate (TOZD GO Kostanjevica 1, TOZD Obrat Kostanjevica 1, TOZD GO Senovo 1 in TOZD Obrat Senovo 1).

In kako se da spremeniti načrt, s katerim se krajani Dolenje vasi ne strinjajo in dokazujejo, da bi bila njegova izvedba celo (ekološko) škodljiva? Ta možnost obstaja, pravi Željko Gašparinčič, pri izdelavi novega planskega akta za krajše obdobje ter sprejemanju izvedbenih aktov po zakonsko predpisanim postopku v občinski skupščini.

Obvestilo podjetnikom

in tistim, ki bi to želeli postati

Razvoj podjetništva je ena od treh strateških usmeritev občinske vlade, žal pa nam tu velike omejitve postavljajo realne možnosti. Te še zdaleč niso takšne, kot bi si vsi skupaj želeli, zato pa bi morali tisto, kar vendarle je na voljo, toliko boljše izkoristiti. V občinskem proračunu bomo za ta namen rezervirali nekaj denarja. Poslovne prostore, za katere vlada pri nas ravno tako velika stiska kakor za sredstva, pa bomo ponudili podjetnikom z najbolj perspektivnimi programi dejavnosti.

Občina razpolaga z dvema objektoma na dveh lokacijah v starem delu Krškega. Oba sta že padla v oči tistim, ki bi delali, pa nimajo kje. Eden stoji ob razcepu CKŽ in savske obvoznice, to je bivša upravna stavba Cestnega podjetja. Drugi je v starem mestnem jedru, na Cesti krških žrtev 12.

Ker je to dvojje še zdaleč premalo za vse, ki iščejo poslovne prostore, smo se odločili takole:

Ne enega ne drugega objekta ne bomo kar ponudili v najem, pač pa prosimo podjetnike in tiste, ki to nameravajo postati, da nas informirajo o programih svojih (bodočih) dejavnosti. Pretehtali bomo njihove zamisli in predlagateljem najboljših ponudili v uporabo poslovne prostore v omenjenih dveh objektih. Ker pa sta oba potrebna preureditve, bomo predlagateljem izbranih programov sofinancirali obnovo.

Svoje programske predloge pošljite na naslov: **Skupščina občine Krško, Sekretariat za gospodarsko infrastrukturo, Cesta krških žrtev 14, Krško, do 15. maja 1991.**

Kje bo nova sanitarna deponija

Predstavniki občin Brežice, Krško in Sevnica so se o tem pogovarjali konec marca v Krškem. Savaprojekt je takrat predstavil postopek izbire med možnimi lokacijami za deponijo v naši občini. Med sedmimi izbranimi mesti so po izločanju za najbolj primerne določili naslednje lokacije: peskokop Ravno, Leskovec pri Krškem in Gornji Leskovec. Za končno izbiro bodo na teh treh lokacijah opravljene še geološke raziskave. Brežičani so za izbor ponudili tri lokacije, ki jih je študijsko že obdelal Smelt, medtem ko so Sevnici izrazili željo, da naj bi bila posavska deponija v krški občini.

Delavska univerza išče novo ime

Na krški delavski univerzi že dalj časa razmišljamo o novem imenu, ki bi eksaktno opredeljevalo našo dejavnost — raznolikost, polivalentnost izobraževanja otrok, mladine in odraslih. V državah zahodne Evrope se podobne institucije, kot je naša, imenujejo:

VISOKA LJUDSKA ŠOLA (v Avstriji, Nemčiji)

ODPRTA UNIVERZA (v Vel. Britaniji)

LJUDSKA UNIVERZA (že v Sloveniji v 60-ih letih, v Italiji)

Mi pa bi radi našli neko **NOVO ime**, zato vas prosimo, da nam pri tem pomagate s svojimi predlogi in idejami, ki jih napišete in pošljete na naslov: **Delavska univerza in knjižnica Krško, CKŽ 15, KRŠKO, do 30. aprila 1991.**

DUK Krško

Tiskovna konferenca o plinifikaciji:

Krško bi moralo postaviti plinarno

Rok, ko naj bi izvajalec, IMP iz Ljubljane, s podizvajalci zaključil »objekt plinifikacije Posavja in Dolenjske«, bo potekel 31. septembra 1991. Tako je zapisano v pogodbi, ki sta jo podpisala s Petrolovo DO Zemeljski plin. V tej pogodbi je navedena tudi cena vseh gradbenih, obrtniških, montažnih in investicijskih del, z dobavo opreme in materiala: 270.000.000,00 din ali 19.000.000 ecujev.

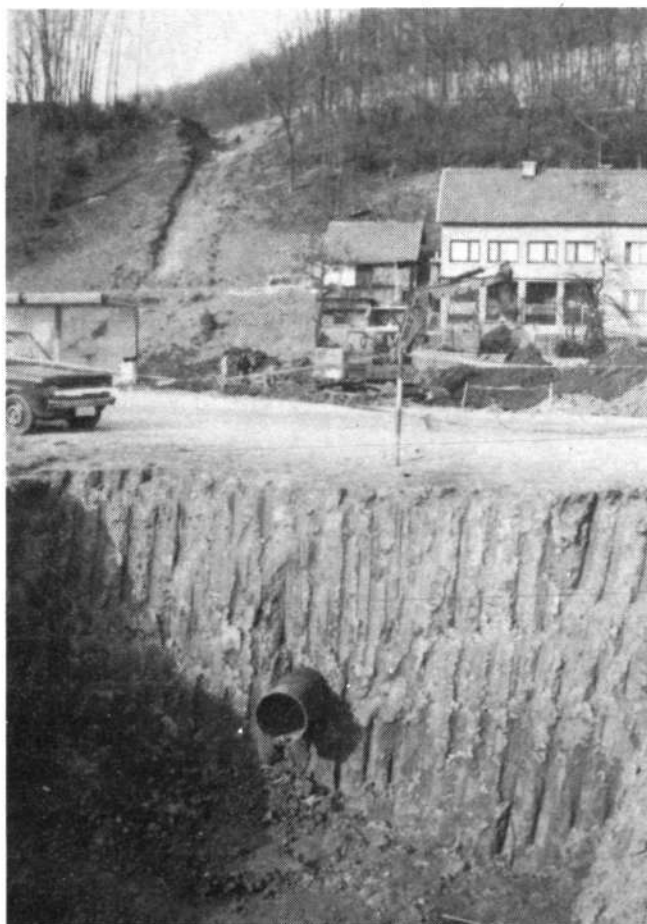
Plinifikacija Posavja in Dolenjske obsega cevovod od Rogaške Slatine mimo Podčetrčka, Kozjega, Podsrede, Anž do Krškega in nato do Novega mesta. Cevovod do Radeč pa se bo odcepil v Anžah in bo tekel mimo Brestanice in Sevnice. Skupna dolžina tega, magistralnega cevovoda, bo znašala 106 kilometrov, njegov premer bo med 400 in 150 mm, obratovalni tlak pa 50 barov. V pogodbo je vključen tudi sedem merilno-regulacijskih postaj: Krško, Drnovno, Novo mesto, Brestanica, Brezovo, Sevnica in Radeče, IMP pa je z investitorjem sklenil še nekaj dodatnih pogodb. Po njih naj bi zgradili mestne plinske mreže: v Krškem (z dvema merilno-regulacijskima postajama) za Celulozo — Videm in Kovinarsko/Sop, v Radečah s postajama za Papirnico in Muflon, v Novem mestu s štirimi postajami za IMV, Pionir, Krko — Izolacije in bolnišnico ter na Senovem s postajo za TES. Plinovod je dimenzioniran tako, da bo lahko stregel tudi nadaljnjim, povečanim potrebam. Njegova osnovna amortizacijska doba je menda načrtovana za 25 let. To je med drugim zapisano v gradivu, ki so ga predstavniki investitorja, Petrola, razdelili novinarjem na tiskovni konferenci, ki je bila v Krškem 9. aprila letos.

Pogodbo o dobavi plina uvoznik, Petrol, ni sklenil na državni ravni (s Sovjetsko Zvezo in Alžirijo), pač pa na povsem komercialni, s podjetjema, ki se s pridobivanjem plina v teh dveh državah ukvarjata.

Povečana poraba plina v Posavju in na Dolenjskem je bila načrtovana že leta 1987 in ta, lani začeta investicija, je trenutno največja v Sloveniji. Trideset odstotkov njene vrednosti bodo plačali bodoči uporabniki (19 pogodb!), sedemdeset pa Petrol, DO Zemeljski plin in republiški sekretariat za energetiko. Do leta 1995 naj bi poraba zemeljskega plina na tem območju bila mogoča s 27 odjemnih mest, že prihodnje leto pa naj bi poraba dosegla 262 milijonov kubičnih metrov plina. Največ ga bo seveda pokurjenega v Krškem, 189 milijonov kubikov. Plinovod ima menda dovolj zmogljivosti, da bi lahko na našem območju oskrboval 350-megavatio elektrarno. Mimo tega pa bi predelava plinsko-parne elektrarne v Brestanici pomenila, da bi ta uporabljala za pol cenejše gorivo, kakor ga ima sedaj, da bi jo lahko s 100 % močjo zagnali večkrat in ne le ob konicah ter, da bi za to letno pokurila 90 milijonov kubikov zemeljskega plina. Seveda so se novinarji pozanimali tudi o možnostih za predelavo krške nuklearke na plinski pogon. Iz odgovora bi lahko razbrali, da to ne bi bilo ravno preprosto, da je v svetu le en tak primer, pa še tu gre za jedrsko elektrarno (Michigan), ki kot nuklearka ni nikoli pričela delovati, saj so investitorja tehnične težave (pogrezanje reaktorja v mehka tla) prisilile v rekonstrukcijo že pred koncem gradnje.

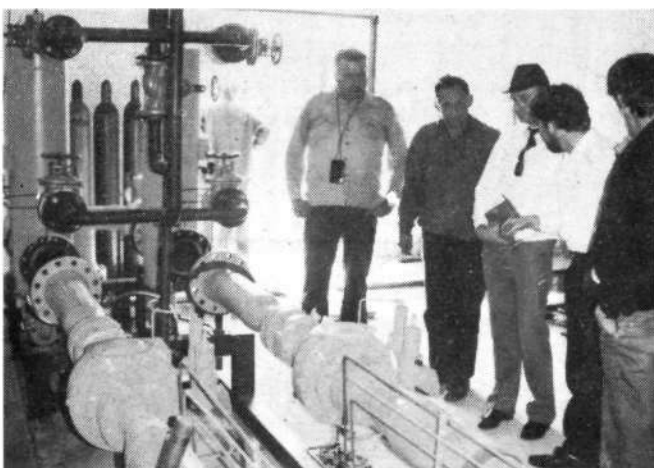
Na konferenci smo slišali, da v Evropi preko 50 % gospodinjstev uporablja zemeljski plin: za ogrevanje (kotlovnice), gretje sanitarne vode in kuhanje. Pri nas je težava v tem, da je cena priključka relativno visoka, saj ni še razpelnega omrežja, naselja so razpršena... Tudi davčne olajšave bi gotovo storile svoje pri tem. V Republiki Sloveniji je na plinsko omrežje priključenih med 3 in 4,5 % gospodinjstev. Pravijo, da je težava v tem, da ima trenutno dobre volje na pretek predvsem Petrol, ne pa tudi lokalna vodstva. Petrol namreč sila rad pomaga s pripravo študij, dokumentov in vsega ostalega, kar lahko stori in, kar je potrebno storiti. Pogoji pa je le eden: pobudo mora dati lokalno vodstvo: krajevne skupnosti, občine... Tako so doslej menda naročili študije tako v Sevnici in Brežicah kot v Radečah in še ponekod ob trasi, medtem ko se v Krškem za to še niso odločili. Slišali smo tudi pohvale na račun izvajalcev, ki so zagotovili maksimalno možno kakovost del, spoštovanje rokov, ažurno reševanje zemljiških oškodninskih zahtevkov (preko 1.200), saj so imeli pri tem sila malo težav.

Po pogodbi je splav čez Savo, s katerega so gradbinci potem prekopali rečno dno, postavila pontonirska enota podpolkovnika Zdravka Grgučića (mali portret). Takih enot na našem območju ni, oni pa so pomagali potegniti že magistralni vod zemeljskega plina čez Krko in takrat so se z izvajalci (Celjani) domenili, da sklenejo pogodbo tudi za posel v Krškem. Ta vod naj bi omogočil napeljavo plina v mestno omrežje.

Gradnja plinovoda teče vzporedno na več mestih. Tega smo posneli v Stari vasi.

Po tiskovni konferenci so predstavniki investitorja popeljali novinarje še na ogled naprav na terenu. Tale mersko-redukcijska postaja stoji za Kovinarsko in njena naloga je, da spravi tlak plina s 50 na 20 oz. 10 barov. V postaji se plin segreje (da ne zmrzuje napeljave) in tlak mu znižajo toliko, da po ceveh znosnih dimenzij zmore pot do porabnika. Vse naprave v postaji so dvojne, ker si tak objekt pač ne sme privoščiti zastoja zaradi okvare. Za uporabo v gospodinjstvih, ko ta pride na vrsto, plin še »odišavijo« — menda kar s captanom — zaradi varnosti, seveda.

Plinsko omrežje je prišlo do Krškega in sedaj bi morali ustanoviti plinaro, t. j. javno ali zasebno podjetje, ki bo poskrbelo za organizacijo izgradnje mestne plinske mreže in za prodajo zemeljskega plina. Pri sekretarju občinskega sekretariata za gospodarsko infrastrukturo, ing. Francu Glinšku, smo izvedeli, da je Sava-projekt že izdelal potrebno študijo.

Posavje ima podružnico društva Manager:

Bo elitnost lahko ublažila neznosnost

življenja, dela in odgovornosti poslovnih delavcev?

Posavje je dobilo podružnico društva MANAGER. V torek (8. aprila 91) se je pri slovitem kostanjeviškem Žolnirju zbrala družčina skoraj tridesetih poslovnih delavcev iz Posavja. Vsem je skupno to, da so trenutno zapreženi v naše gospodarstvo in da morajo najti način, kako bodo ta voz potegnili iz blata. Predsednik novega posavskega Društva poslovnih delavcev Manager je pravnik iz krškega Vidma, Miloš Medved, v upravni odbor pa so udeleženci ustanovnega sestanka izvolili še dr. Dejana Avseca, Boruta Mokroviča, Vilija Glasa, Silva Gorenca in Bogdana Romiha. Sekretarka (managerka) je postala Sonja Kostevc iz podjetja Videm.

V Sloveniji društvo deluje že od leta 1989 in je postopoma prevzelo vlogo stanovske organizacije. Začeli so skromno in si pustili dovolj časa, da je novonastalo združenje pognalo korenine, da je število članov postopoma naraslo od začetnih 120 na današnjih 915 prijavljenih. Vzdržujejo se sami, z letno članarino in kotizacijami, na ravni republike pa imajo zaposlenega enega človeka. Ime mu je Bogo Seme, je diplomirani ekonomist in njegov uradni naziv je »manager Društva poslovnih delavcev Slovenije«. Člane in vse, ki jih to zanima, društvo o lastni dejavnosti obvešča preko Gospodarskega vestnika. V njegovi tretji letošnji številki so objavljeni: Kodeks društva Manager, Pravila Društva poslovnih delavcev Slovenije ter Protokol o sodelovanju med Društvom in Gospodarsko zbornico Slovenije. V zadnji številki (14, 4. aprila 1991) pa so objavili programske usmeritve za delo društva — za čas do aprila 1992. Maja letos naj bi zagledal luč sveta tudi njihov lastni bilten.

Društvo deluje preko podružnic, znotraj njih pa se ustanovljajo klubi v skladu z interesi in potrebami članov. Podružnica ni pravna oseba, pač pa le oblika pretoka informacij. Med temeljne funkcije svojega združenja so posavski managerji zapisali: spremljanje uveljavljanja starih in novih spoznanj na področju poslovanja, organiziranje posvetovanj in seminarjev ali prevzemanje pokroviteljstva nad najboljšimi oblikami izobraževanja s svojega področja, s čimer bi jim vtisnili tudi svoj pečat kakovosti. Ob izmenjavi izkušenj med člani načrtujejo tudi stike, spoznavanje in druženje z managerji ali njihovimi združenji v drugih slovenskih podružnicah in po svetu. Sodelovali bodo pri zagotavljanju razmer za uveljavljanje poslovanja kot poklica

in oblikovali mnjenja o vprašanjih, ki so pomembna za uspešno gospodarjenje.

Med pomembna področja svoje dejavnosti šteje društvo Manager tudi graditev in uveljavljanje etike pri delu svojih članov. Uveljavili so kodeks društva Manager, ki naj ne bi bil namenjen samo pravilom in sankcioniranju napak. Preko dejavnosti v klubih in druženja, skratka: ob oblikovanju primarnih skupin, kjer se posameznik ne more utopiti v anonimnosti, bi radi dosegli identifikacijo članov do tolikšne mere, da bi obnašanje v skladu z določili kodeksa sprejeli za svoje in samoumevno. Prekršek in sporno ravnanje člana društva (pri rednem delu) ima namreč običajno za posledico vsaj škandal, če že ne obravnave pred kako komisijo ali na sodišču. Za obdobje, dokler ni dokazana njegova nedolžnost, članstvo poslovnega delavca v društvu miruje, kar praktično pomeni vsaj začasno izključitev iz skupine. Zato so v vodstvu organizacije prepričani, da je že to zadosten povod za vsestransko samooblikovanje osebnosti teh z vseh strani izpostavljenih ljudi. Kodeks namreč od njih terja, da vse svoje delo in energijo zastavijo tako, da bodo njihovi poslovni uspehi doseženi na human način, ob upoštevanju (tudi) varstva okolja, odnosa do podrejenih, partnerjev, strank... Vseskozi je čutiti kot rdečo nit misel, da le zadovoljen sodelavec omogoča čim večjo zadovoljnost stranke in partnerja, vse to pa še povečuje uspešnost podjetja.

Člani društva so za svoj sedež izbrali prostor pri Žolnirju, ne odrekajo pa se tudi kakšnemu gostovanju. Tako jih je na prihodnje srečanje povabil direktor čateških Term, Borut Mokrovič, v hotel Grad

Novoizvoljeni predsednik posavske podružnice društva Manager, gospod Miloš Medved, se zahvaljuje za izkazano zaupa-

nje. Od leve sedijo: Andrej Božič (z očali) in Rihard Vide — Sava papir, Jože Raušl in Bogdan Romih (Videm), Jože Mulej (Ko-

vinarska), Vili Manček (Preskrba), Silvana Mozer (Kostak).

Obvestilo javnosti

Izvršni odbor ROS kmetijstva in živilske industrije Slovenije že nekaj časa spremlja odkrito gonjo proti zaenkrat še družbenemu sektorju v kmetijstvu. Da bi se izognili nepotrebnim konfliktom, se na provokacije posameznikov, zavedajoč se, da ne gre za voljo večine, nismo odzivali. Toda ker se pritiski stopnjujejo in pretijo ogrozi socialno varnost 13.000 delavcev v primarni kmetijski proizvodnji in s tem posredno tudi velikega števila delavcev v predelavi, smo sklenili javnost informirati o dejstvih, ki osvetljujejo problematiko še iz drugega zornega kota.

Naš namen ni pridobivanje političnih točk, marveč objektivna informacija.

Družbeni sektor kmetijstva razpolaga z 10,9 % razpoložljivih kmetijskih površin v Sloveniji. Na teh površinah ustvari 40,4 % družbenega proizvoda v kmetijstvu.

Vlaganja v družbeno kmetijstvo v preteklem obdobju so omogočila visok tehnološki razvoj in v veliki meri danes ravno ta sektor vzdržuje ravnovesje v oskrbni bilanci naše republike ali države.

Izračuni Kmetijskega inštituta Slovenije kot priznanega nevtralnega arbitra kažejo, da je družbeni sektor vseskozi tudi do trikrat bolj obremenjen z dajatvami kot zasebni. Posestna struktura v Sloveniji se glede na velikost v primeru razdelitve vseh družbenih kmetijskih površin ne bi bistveno spremenila. Če bi zemljo razdelili vsem, ki se s kmetijstvom ukvarjajo, bi sleherni dobil ca 0,4 ha, ali drugače povedano: majhen zelnik.

Tendenca razdeliti zemljo samo najglasnejšim in najvplivnejšim pa pomeni povzročitev dvojne krivice: izgubo 13.000 delovnih mest in socialne varnosti najmanj 33.000 ljudi, ki jih ti delavci preživljajo, in vzpostavitev popolnoma neenakopravnih pogojev znotraj zasebnega sektorja. Takšna razdelitev bi pomenila v teh pogojih gospodarjenja propad za veliko število manjših kmetij, ki danes prispevajo pomemben del v naši prehrabetni bilanci.

Popravljanje starih krivic, kar je moto pozicije, torej v zamišljenem konceptu pomeni di-

rektno povzročanje novih, še mnogo večjih.

Nikakor ne oporekamo nujnim spremembam v sistemu, vendar morajo biti te spremembe prilagojene ekonomski moči države, ki mora poskrbeti za pre zaposlitev vseh, ki bodo po popravljanju teh krivic ostali brez dela, za katerega so se usposobili.

Predlagamo torej postopno prilagajanje, ki naj upošteva vse pozitivne in negativne posledice nujnega prehoda na drugačen, nujno uspešnejši način gospodarjenja v kmetijstvu.

IO ROS kmetijstva in živilske industrije Slovenije
Predsednik:
Srečko Čater

Nerezine, Poreč, Ljubelj

Četrto leto Šole zdravega življenja

Šola zdravega življenja bo letos že četrtrič. To je zdaj že uveljavljena oblika medicinsko programiranega zdravstvenega oddiha, katerega učinkovitost so potrdile tudi strokovne analize. Za program se zadnje čase zanimajo turistični delavci, v nekoliko prilagojeni obliki pa je bil izdelan za skupino otrok iz Černobila, ki so povabljeni na dvotedenski oddih v Nerezine.

Strokovnjaki trdijo, da je navajanje na zdrav način življenja s pomočjo naravnih dejavnikov (sonce, zrak, voda) in fizikalne terapije (dihalna gimnastika, aerobne aktivnosti, vaje sprostitve, masaža, klimoterapija) najce-

nejša in najučinkovitejša oblika zdravljenja nekaterih kroničnih bolezni, predvsem pri obolenjih dihal, poleg tega pa tudi pri koronarnih srčnih boleznih (angina pectoris, srčni infarkt), pri lažjih oblikah sladkorne bolezni, okrevanju po operacijah ali težjih vnetjih. Dobri rezultati se kažejo tudi pri psihosomatskih in menagerskih boleznih, možno pa se je dogovoriti tudi za program hujšanja s telesnim gibanjem. V šolo zdravega življenja se seveda lahko vključite tudi preventivno. Za otroke pa so zdravstveno usmerjene gibalne dejavnosti odlična spodbuda za zdrav telesni in psihični razvoj.

Letos bo programirani zdravstveni oddih organiziran v Nerezinah, Poreču in na Ljubelju.

V Nerezinah bodo trije štirinajstdnevni termini: maja, junija in septembra. Za bivanje, hrano, program in dva zdravniška pregleda bo treba odšteti 4.120 din, poleg tega še turistično takso. Udeleženci pa se lahko odločijo, da bodo za prehrano skrbeli sami, v tem primeru znaša cena brez turistične takse 1.880 din. Za

Mokrice, kjer bodo ob rednem delu lahko spoznali tudi na novo nastajajoči golf klub Manager. Srečanja društva bodo namreč skušali oblikovati tako, da bi ob običajnem razgovoru o lastnih problemih večino časa posvetili srečanju z gostom, nekom izmed pomembnih ljudi naše politike, države, gospodarstva, znanosti... Že na ustanovnem sestanku so pričakovali predsednika Milana Kučana, a je ta moral svojo udeležbo prestaviti. Društvo bo navezovalo stike tudi z Združenjem delodajalcev, ki so ga oblikovali podjetniki občine Krško in čigar predsednik, gospod Emil Vehovar, je bil tudi med njimi.

Delovno predsedstvo ustanovnega zbora (od leve): Vojko Omerzu (predstavnik občine Krško), Silvo Gorenc (Slovenija papir), Bogo Seme (Manager), Branko Žibret (Videm).

otroke do 10. leta je polna cena 2.860 din in brez hrane 1.880 din. Za člane Območne organizacije sindikatov, njihove zakonce in otroke velja popust v višini 120 din. Vse cene so zanesljive samo za spomladanska termina, za jesenskega pa še ni mogoče reči, kakšne bodo.

V Poreču bodo ravno tako trije termini, vendar samo po deset dni, in sicer dva junija in eden septembra. Polna cena brez turistične takse je (spomladi!) 2600 din za odrasle in za otroke 2000 din. Popust za sindikalne člane in njihove svojce znaša 100 din.

Na Ljubelju bo mogoče bivati po deset dni julija in avgusta, cena brez turistične takse je samo 1.100 din, za hrano pa skrbi vsak sam. Sindikalni popust znaša 50 din.

Sindikalna pisarna Krško je ponudbo za medicinski oddih že razposlala podjetjem v krški občini. Tam je mogoče pri sindikalnih zaposlenih dobiti prijavnico, vsi, ki se bodo prvič prijavi, pa si morajo priskrbeti priporočilo zdravnika. Prijave zbirajo na sedežu Območne organizacije sindikatov Posavja v Krškem, CKŽ 14. Pri njih dobite med delovnim časom tudi vsa dodatna pojasnila, v večernih urah pa se lahko obrnete na vodjo programa Staneta Iskro (31-283).

Kot zanimivost povejmo še to, da je program Šole zdravega življenja avtorja Staneta Iskre registriran pri avtorski agenciji in se torej brez dovoljenja avtorja ne sme javno izvajati. Izvedeli pa smo, da je bil program ponujen Kompas in da ga ta turistična agencija namerava vključiti v svojo ponudbo že letošnje jesen.

Nova avto šola

Odslej bo večja izbira tudi med avto šolami. Tri imamo v tem trenutku v Krškem in najmlajša med njimi je v zasebnih rokah. To je avto šola DIKA, ki jo vodi Krčan Anton Kurevija. Kandidate za bodoče voznike tu učijo cestnoprometnih predpisov s pomočjo video tehnike, potem pa jih seveda usposablja v praktični vožnji vse do trenutka, ko so »zreli«, da svoje znanje in spretnosti pokažejo pred izpitno komisijo. Da je začetek lažji, prvo uro vožnje kandidatu »podarijo«. Pouk v novi avto šoli bo potekal na Cesti krških žrtev 105, kako pa se lahko vključite vanj, vam bo povedal Anton Kurevija, če ga pokličete na številko 31-616.

Počitniška skupnost Krško

Cene letovanja v počitniških domovih

MATERADA

Penzion za člane, odrasle	200,00 din
Penzion za otroke (4—10 let)	140,00 din
Penzion za otroke (1—3 let)	80,00 din
Režijski stroški	40,50 din
Stacionarij za prikolice	12.000,00 din
Turistična taksa (nad 14 let)	8,00 din

Penzion za nečlane, odrasle	280,00 din
Penzion za otroke (4—10 let)	200,00 din
Penzion za otroke (1—3 let)	100,00 din
Prenočišče	150,00 din
Režijski stroški	81,00 din

Penzion za tujce	36,00 DEM
Penzion za tujce, do 10 let	23,00 DEM
Turistična taksa	2,30 DEM

NEREZINE

Penzion za vzdrževalce članov	200,00 din
Režijski stroški	40,50 din
Režijski stroški za nečlane (YU)	81,00 din
Prenočišče	150,00 din
Uporaba posteljnine	75,00 din
Režijska ura	60,00 din
Turistična taksa: julij, avgust, september	21,00 din
— otroci (7—14 let)	10,50 din
Turistična taksa: april, maj, oktober	14,00 din
— otroci (7—14 let)	7,00 din

Režijski stroški za tujce:

— do 30. 5.	13,00 DEM
— od 1. 6. do 11. 7.	17,00 DEM
— od 12. 7. do 22. 8.	22,00 DEM
— od 23. 8. do 12. 9.	17,00 DEM
— od 13. 9. do 30. 9.	13,00 DEM
Turistična taksa za tujce	2,30 DEM

Dodatek za WH na liniji 100, 400, 539-553 je	2,00 DEM.
--	-----------

PANORAMA (Ljubelj)

Režijski stroški	40,50 din
Turistična taksa	1,00 din
Uporaba kompleta posteljnine	75,00 din
Zavarovanje	1,00 din

Čas poslovanja počitniških domov
Materada: od 7. 6. do 9. 9. 1991
Nerezine: od 26. 4. do 30. 9. 1991
Panorama: od 29. 6. do 2. 9. 1991

Sladoled je letos po 6 dinarjev — za kepeco

Izobraževanje odraslih v sistemu vzgoje in izobraževanja?

Slovenija se pospešeno organizira za samostojnost in za vključevanje v Evropo.

Evropske države pa imajo, brez izjeme, razvit sistem izobraževanja odraslih kot enakovreden in paralelni sistem šolskemu izobraževanju za mladino: posebno omrežje javnih izobraževalnih organizacij za odrasle (v Avstriji je ena na 26.600 prebivalcev, v Nemčiji na 12.600, na Danskem na 48.000, na Norveškem na 34.000, na Nizozemskem 76.300 in v Angliji na 63.900 prebivalcev), njihove strokovne zveze, ustanove za pospeševanje izobraževanja odraslih, posebne raziskovalne institute ter posebno zakonodajo in financiranje ter posebne vladne organe, ki skrbijo za razvoj. Praviloma so to ministrstva za izobraževanje — 12 evropskih držav. Ministrstva za delo pa so v 8 državah zadolžena, tako kot pri nas, za izobraževanje, povezano s trgom delovne sile. Razvite države namenijo za izobraževanje odraslih okrog 1 % DP. Sredstva za izobraževanje odraslih v vseh sredstvih za izobraževanje pa v razvitih državah dosegajo 10 %.

V Sloveniji smo imeli v sedemdesetih letih s temi državami še primerljiv sistem, ki pa je zaradi napačnih političnih odločitev razpadel oz. na posameznih delih le še životari. Ustanove za izobraževanje odraslih so namreč v zadnjih desetih letih delovale v popolni odsotnosti državnega interesa, bile so prepuščene same sebi in tržnim odnosom, družba je subvencionirala vse drugo, samo izobraževanje odraslih ne. Tako smo leta 1989 namenili izobraževanju odraslih samo 0,03 % DP oz. 0,72 % vseh javnih sredstev za izobraževanje v republiki Sloveniji.

Naše ministrstvo za izobraževanje vztrajno uveljavlja stališče, da je potrebno (možno) urejati samo izobraževanje mladine, izobraževanje odraslih pa naj počaka na boljše gospodarske razmere in naj ga urejajo podjetja in posamezniki na trgu. To pa je nesprejemljivo tako s strokovnega, političnega, še zlasti pa z razvojnega vidika, kajti naše znanje, po podatkih iz nekaterih raziskav, zastari v petih do desetih letih. Že iz tega razloga bi se vsakdo moral v svojem življenju vsaj trikrat dokvalificirati oz. vse življenje izpopolnjevati svoje znanje, če bi hoteli zadostiti strokovnosti dela.

Delavske univerze se v Sloveniji v tem trenutku srečujejo z velikimi težavami, ki izhajajo zlasti iz neurejenega statusa in financiranja teh institucij, kar je posledica načrtnega zapostavljanja tega segmenta izobraževanja v sistemu vzgoje in izobraževanja.

Sedaj, ko se pojavljajo pred to družbo problemi zaposlovanja tako velikega števila brezposelnih, ugotavljamo, da s temi ljudmi nimamo kam, da jim nimamo kaj ponuditi, pa še ni prišlo do spoznanja, da lahko te probleme rešujemo tudi skozi sistem permanentnega izobraževanja in izpopolnjevanja.

Žal pa pri nas tega sistema nismo razvijali, programov in ustreznih izobraženih kadrov nimamo, nimamo ustreznih učbenikov in ne tehnik. Sedanje stanje na tem področju je ne- vzdržno. Prav zato pa bi morali takoj začeti zagotavljati pogoje za razvoj sistema izobraževanja odraslih v Republiki Sloveniji in v občinah. Pred tedni je zagledala luč sveta publikacija z naslovom Izobraževanje v Sloveniji za 21. stoletje, ki pomeni globalno koncepcijo razvoja vzgoje in izobraževanja v R Sloveniji. V njej je sicer izobraževanje odraslih predstavljeno kot samostojno področje, vendar je to premalo za dejanski razvoj tega izobraževanja.

Treba je čim prej zagotoviti osnovne pogoje za dejavnost in delo obstoječim ustanovam, jim v občinah in republiki določiti njihovo funkcijo, status, način financiranja ter določiti programe, ki naj jih izvajajo.

Vsaka regija bi nujno morala imeti nosilno razvojno-raziskovalno in programsko institucijo, ki bi opravila vse potrebne analize in raziskave potreb okolja ter na tej osnovi predlagala razvoj programov. Za to delo pa so nujno potrebna določena finančna sredstva države, ustrezni kadri in oprema.

Če bomo vse to sposobni v Posavju zagotoviti, potem nas ne bi smelo biti strah prihodnosti.

Monika Novšak,
direktorica DUK Krško

Delavska univerza Krško

vpisuje

v programe za pridobitev izobrazbe:

1. EKONOMSKA FAKULTETA LJUBLJANA

Program: poslovne šole — VI/1

Pogoji: V. stopnja izobrazbe (4-letna šola), najmanj 40 prijav.

Študijski program 1.letnika je enoten, v 2.letniku pa se študij izvaja v smereh. Gre za nov program, ki usposablja ekonomiste za določena strokovno-poslovna opravila na: komercialnem, zunanjetrgovinskem, finančnem in poslovno-informacijskem področju.

2. VISOKA PRAVNA ŠOLA MARIBOR — VII/1

Program: diplomirani pravnik — vpis v 3. letnik.

Pogoji: diploma Višje pravne šole Maribor ali uspešno opravljen 1. in 2.letnik, 40 prijav.

3. PEDAGOŠKA FAKULTETA MARIBOR/ LJUBLJANA

Program: profesor razrednega pouka — VII/1.

Pogoji: diploma PA, smer: RP, 40 prijav.

4. PROGRAM: VZGOJITELJ PREDŠOLSKIH OTROK — VI/1

Pogoji: srednja šola za vzgojiteljice, 40 prijav.

5. PROGRAM: PROFESOR PREDMETA NEGA POUKA — VII/1

Smer: slovenski jezik s povezavami, matematika s povezavami.

Pogoji: diploma PA, 40 prijav.

6. VIŠJA UPRAVNA ŠOLA LJUBLJANA — VI/1

Program: višji upravni delavec.

Pogoji: V. st. izobrazbe, znanje slovenskega jezika, 40 prijav.

Informativne prijave sprejemamo na obrazcu DZS 1,71 do 30. aprila 1991. Vpis bo septembra.

SREDNJE IZOBRAŽEVANJE

1. Ekonomski tehnik: vpis v 2. oz. 3. letnik — možnost vpisa iz drugih nedokončanih programov/šol.

2. Administrativni tehnik: vpis v 3. oz. 4. letnik — možnost vpisa iz poklicne administrativne šole.

3. NAD-program: trgovinski poslovodja. Pogoji: trgovska šola, 2 leti del. izkušenj. Šolanje traja 2 leti.

4. NAD-program: gostinski poslovodja. Pogoji: kuhar, natak, 2 leti del. izkušenj. Šolanje traja 2 leti.

5. NAD-program: frizerski tehnik. Pogoji: frizer, vsaj 1 leto del. izkušenj.

6. Program: voznik motornih vozil. Pogoji: poklicna šola (dif. pr.), končana OŠ, zdravstvena sposobnost.

OSNOVNA ŠOLA ZA ODRASLE

Možnost dokončanja osnovne šole — v posebnih oddelkih za odrasle in po posebnem programu (5., 6., 7. in 8. razred).

TEČAJI IN DRUGE OBLIKE IZPOPOLNJEVANJA:

1. zunanjetrgovinsko poslovanje zasebnih podjetij

2. poslovno komuniciranje

3. tečaj retorike — govornišva

4. tečaj za turistične vodiče

5. materialno knjigovodstvo za zasebna podjetja

6. tečaj za strojnike — inštruktorje

7. tečaj za voznike — inštruktorje

8. tečaj varstva pri delu za zasebna podjetja

9. tečaj higienskega minimuma

10. tečaj za tajnice — poslovne sekretarje

11. tečaji tujih jezikov: angleščine, nemščine, italijanščine — začetni, nadaljevalni (za otroke in odrasle),

— konverzacija,

— kratki počitniški programi itd.

12. za delo in prosti čas:

— tečaj za voznike motornih čolnov

— tečaj krojenja in šivanja

— tečaj kuhanja

— tečaj plesa (standardni, latinskoameriški, za odrasle in otroke vseh starosti)

— tečaj mini kozmetike in osebne nege

— metode in tehnike učenja za starše, mladino in otroke

— tehnike ustvarjalnega mišljenja

13. drugi programi: po potrebah in željah

Prijave sprejemamo na DUK KRŠKO, CKŽ 15, vsak dan od 7. do 15. ure, ob sredah do 17. ure, ali po telefonu (0608) 31-152 do zasedbe prostih mest v posameznem programu!

Sonja Lokar, podpredsednica SDP Slovenije:

Na razpravi o novem stanovanjskem zakonu v Krškem

Krška Stranka demokratične prenoje je pretekli teden (10. aprila) pripravila razpravo o novem stanovanjskem zakonu. Gost razprava pa se je sicer sukala okrog zakona in udeleženci so natresli kup gorkih na račun predvidenih rešitev. Ko pa so izrazili svoje nezadovoljstvo nad cenami, (ne)možnostmi odkupa lastnih stanovanj in dobili odgovore na vprašanja, ki jih najbolj žulijo, so seveda prišli na vrsto tudi vprašanja, ki sicer visijo v zraku med ljudmi: zakaj niso poslanci SDP v republiški skupščini nekoliko bolj učinkoviti, kako bodo zagotovili prodor svojih zamisli v parlamentu, kakšno je njihovo stališče do padajočega standarda in do delavskih stavk (v Mariboru)...

Sonja Lokar je svoj uvod začela pri stanovanjskem zakonu. Osnutek novega stanovanjskega zakona po mnenju Stranke demokratične prenoje neustrezno rešuje tri vprašanja:

1. ne upošteva dosedanjega prispevka vseh zaposlenih v stanovanjski fond in njegove uveljavitve pri lastninjenju stanovanj,
2. slabo rešuje socialno in družbeno vlogo občine in družbe sploh pri urejanju stanovanjskih problemov,
3. slabo odgovarja na problem, kako zagotoviti enakopravnost vseh občanov glede na njihov dosedanj stanovanjski prispevek pri vključevanju v nove pogoje stanovanjske zakonodaje, ki bo temeljila predvsem na lastništvu, na ekonomskih načelih in na odgovornosti, da si vsak človek sam uredi stanovanjski problem.

Zelo nedorečen je ta zakon, po mnenju SDP, tudi v delu, ki ureja gospodarjenje s stanovanjskim skladom in stanovanjsko razvojno politiko. Zapisano kaže, da zakonodajalec privatizacijo in profit v stanovanjski politiki (ki jima v načelu sicer ne moremo oporekati) razume kot samozadosten cilj ali kot sistemski okvir, ki bo sam od sebe razrešil vse. To pa ni sprejemljivo. Treba bi bilo (z zakonom) zagotoviti:

1. Da vsak delavec ali upokojenec, ki ni rešil svojega stanovanjskega vprašanja niti z gradnjo niti z nakupom stanovanja ali stanovanjske hiše, pridobi pravico, da se ugotovi delež njegovega stanovanjskega prispevka v času delovne dobe, in da ima pravico, da ta prispevek kapitalizira in ga uporabi pri nakupu stanovanja, pridobitvi solastništva ali pri olajšavah plačevanja stanarine.

2. Novi lastniki morajo omogočiti stanovalcem nakup sedanjih najemniških stanovanj. Če kdo želi in zmore kupiti stanovanje, v katerem živi, potem mu mora tisti, ki ga bo dobil v last (kdorkoli bo to: podjetje, država, razlašeni zasebnik), to omogočiti. Izjeme je treba zelo ozko določiti in stanovalec mora imeti sam izbiro, kako bo uporabil svoj stanovanjski prispevek — s tem, da ga spremeni v delo kupnine, da si ustvari solastniški delež nad stanovanjem ali pa da zahteva popust pri stanarini.

3. Ko se dosedanja stanovanjska pravica spremeni v najemno razmerje, mora biti polno zavarovana, tudi v primerih, ko se stanovanja vračajo bivšim lastnikom. Zakaj? Ko se je ideja o vračanju stanovanj pojavila, so bodoči lastniki še pred izdajo zakona pričeli groziti stanovalcem z izselitvijo, visokimi stanarinami...

4. Zagotoviti je treba družbeno in socialno vlogo občine:

— pri zagotavljanju ugodnejših pogojev reševanja stanovanjskih vprašanj z nakupom in gradnjo stanovanj za lastne potrebe. Treba je imeti poseben fond ali banko, ki bo omogočala stanovanjsko kreditiranje;

— občina je dolžna skrbeti za ustrezen fond neprofitnih stanovanj, za tiste kategorije občanov, ki (vsaj začasno) ne morejo plačati polnih ekonomskih stanarin (mlade družine) ali pa si same priskrbeti stanovanje. V zakonu je ta fond sicer zapisan, nikjer pa ni opredeljeno, od kod denar zanj, kako se bo zbiral, pod kakšnimi pogoji in komu bo dostopen...

— zelo se zavzemajo za to, da občina ohrani skrb za socialno ogrožene skupine: sedanje ekonomske in socialne razmere ne dovoljujejo, da bi stanovanjska reforma bistveno prispevala k reševanju njihovih stanovanjskih problemov. Doslej smo stanovanjska vprašanja reševali nespametno, mnogi socialno ogroženi ljudje so dobili dovolj luksuzna (in draga) stanovanja, ki si jih s svojimi dohodki niti ne morejo privoščiti.

Sonja Lokar je na očitke, da so poslanci SDP v republiški skupščini premalo prodorni, odgovorila, da z dosedanjim načinom dela pač niso mogli premagati Demosovega glasovalnega stroja, niso pa tudi mogli dopovedati, da ne ugovarjajo predlaganim rešitvam iz hudobije, pač pa zato, ker znajo predvideti tudi posledice. »Če interpelacija, ki smo jo sedaj vložili, ne bo uspešna, če ne bomo dosegli poglobljene socialne in ekonomske analize učinkovitosti vladinega dela, se bo Stranka demokratične prenoje morala lotiti drugih metod dela. Če bo namreč šlo tako naprej, nas čaka gospodarski polom in socialni kaos! Namesto odgovorov in ukrepov dobivamo očitke o naših napakah skozi 45 let. To ni odgovor za ljudi, ki so lačni!«

Na sliki z Antonom Vodiškom, predsednikom SDP Krško.

5. V zakonu je predvidena rešitev, da se bodo lastniki stanovanj združevali v stanovanjske zbornice, da bodo lahko branili svoje interese. Zato predlagajo, da se enaka pravica in dolžnost zagotovi tudi najemnikom stanovanj.

6. Želijo polno enakopravnost občanov pri pravici do stanovanjskega prispevka ne glede na to, kdo bo novi lastnik stanovanja. Edina postavka, ki ni v republiškem proračunu definirana, je namreč tista, s katero se bo pokrivala t.i. nacionalni stanovanjski program. Po sprejemu stanovanjskega zakona bo to pomenilo, da smo izvedli lastninjenje, ljudi smo pa pustili, da se znajdejo, kot vedo in znajo — tisti, ki si pač ne morejo sami pomagati! S tem se v bistvu krši določilo samega stanovanjskega zakona, da se bodo v stanovanjski politiki uveljavljali tudi socialni elementi.

7. SDP misli tudi, da se mora podaljšati čas, v katerem naj se uveljavijo novi odnosi v stanovanjskem gospodarstvu. Dve leti je zelo kratek čas za tako veliko reformo, obenem je pa treba povedati, kako se bodo rešila mnoga praktična in zelo pomembna vprašanja, ki so nastala v dosedanjih odnosih:

— nekateri so v stara stanovanja splošnega ljudskega premoženja morali vložiti zelo veliko denarja za to, da so jih sploh usposobili za uporabo,

— kako bomo uredili obveznosti novih lastnikov, če se stanovanja nahajajo v objektih kulturne dediščine, kjer bo vzdrževanje strahovito drago,

— stanovanjska reforma bo verjetno možna in uspešna le takrat, ko bo le del celotne družbene reforme z denacionalizacijo, lastninjenjem podjetij, solnine, participacije v zdravstvu... Ob tem pa nastane huda težava, saj vsaka od teh reform krepko trka na žepe posameznikov, istočasno! Ob tem je treba upoštevati, da tak posameznik ni več nujno zaposlen, nima dohodkov...

— čigava so stanovanja podjetij: delavcev, ki so vanje vlagali, kapitala, podjetnikov, države... Za dokapitalizacijo podjetij je sicer možna rešitev ta, da podjetja delavcem prodajo stanovanja, v katerih ti že živijo, so pa še druge rešitve: da se sredstva od prodaje stanovanj razdelijo v pokojniški sklad in v socialne sklade. Vsekakor bi bilo pametno, po mnenju SDP, pustiti delavcem

možnost, da se sami, zavestno odločijo o tem, katero varianto bi izbrali in da imajo vsaj možnost povedati svoje mnenje. Najhujša je varianta, ko so podjetja v stečaju in ko v stečajno maso pridejo tudi njihova stanovanja.

Zaradi vsega tega SDP smatra, da tak zakon o stanovanjski reformi ne bi smel sedaj dobiti zelene luči.

Seveda je uvodni opredelitvi sledila vrsta vprašanj vznemirjenih imetnikov stanovanjske pravice, ki so si želeli razjasniti tisto, kar jih je težilo: visoke stanarine ob 3 ali 3,5 tisočih plače, izguba stanovanjske pravice, čigavo bo sedaj stanovanje, ki si ga je kupil kolektiv s področja družbenih dejavnosti... Udeležba na razgovoru je bila sicer skromna, a so bili zato ti, ki so prišli, glasni.

Sonja Lokar: »Vlada bo verjetno po naši interpelaciji dobila zaupnico, ker je tako razmerje moči v skupščini, vendar nas potem to sili v drugo taktiko. Ena od zahtev iz interpelacije je, da naj se v času, ki je določen s plebiscitom, sprejme nova ustava in takoj potem (najkasneje v treh mesecih) razpišejo nove volitve. Če tega ne bomo dosegli, lahko računamo samo še na doseg predčasnih volitev. Veste pa sami, da se predčasnih volitev ne da doseči v skupščini, pač pa kvečjemu na druge, izvenparlamentarne načine. Žal je boljše, da se politični spopad zaostri prej, kakor da se potem, ko bodo posledice postale še hujše. Zavedamo se možnih posledic in potez, ki bi lahko bile zelo hude, vemo, da hodimo po noževih konici...«

»Konec konstruktivne opozicije!«

To je le eden izmed zaključkov 2. seje konference SDP Slovenije, ki je bila 6. aprila v Mariboru.

Po vsem, kar se je v Sloveniji dogajalo od lanskih volitev, je to le logična posledica, kajti razdiralni in pogubni politiki Demosa in njegove vlade je treba stopiti na pot. Vsa prizadevanja SDP, da preko svojih poslancev v republiški in občinskih skupščinah preusmeri težišče razprav s političnih na gospodarska in socialna vprašanja, so bila neuspešna.

Demos in njegova vlada, ne oziraje se na posledice, rušita vse: tudi dobra podjetja, motivacijo in soupravljanje zaposlenih, iniciativnost državljanov v krajevnih skupnostih, decentralizirano odločanje v občinah in regijah, vlogo stroke in zainteresiranih uporabnikov storitev javnih služb, neodvisnost novinarjev in sredstev obveščanja ter avtonomijo civilnodružbenih gibanj.

Ugotavljamo, da Demos in njegova vlada nista niti strokovno, še manj pa politično sposobna in pripravljena najti pravo smer delovanja v času, ki zahteva sistemske spremembe, vendar hkratio pragmatično ukrepanje. Temeljna usmeritev bi morali biti dejanski rezultati, ne pa zlahka dane predvolilne obljube in ideološki cilji. Čim bolj utemeljena so opozorila opozicije, kolikor manj je za takšno politiko razumevanja doma in v tujini, tem pogostejše se Demos, z izgovori o popolni zgrešenosti in ničvrednosti petinštirideset let, pogreza v ideološko, nedemokratsko, nacionalistično, gospodarsko škodljivo in razvojno neperspektivno delovanje in s tem opravičuje krčevito obrambo svoje oblasti.

Zato in na podlagi teh spoznanj bo SDP Slovenije, upoštevajoč poseben pomen lastninjenja družbene lastnine in delavskih pravic za razvojno usmeritev, sistem upravljanja in lastniško sestavo slovenske družbe, postavila v skupščini Republike Slovenije naslednje

ZAHTEV E:

1. SDP Slovenije zahteva od vlade, da namesto vodenja politike zgolj velikih nacionalnih tem da prednost gospodarski, razvojni in socialni politiki. Zahtevamo enakopravno upoštevanje delavskih interesov in zakonsko zaščito delavskih in pravic vseh državljanov in državljanov Slovenije.

2. Stranka demokratične prenov Slovenije zahteva čimprejšnji sprejem zakona o soupravljanju podjetij in zavodov, zakona o sindikatih in zakona o lokalni samoupravi kot ustavnih zakonov.

— V prvem morajo biti zagotovljene pravice zaposlenih do soupravljanja na podlagi dela in pravice do soupravljanja zainteresiranih uporabnikov in državljanov v vseh javnih službah.

— V drugem je potrebno določiti pogoje in merila, ki bodo jasna podlaga za obvezno vključevanje sindikatov v pogajanja o kolektivnih pogodbah.

— V tretjem morajo biti zagotovljene pravice državljanov, da na različnih ravneh lokalne samo-

uprave (krajevne skupnosti, občine in regije) samostojno in demokratično odločajo o svojih lokalnih interesih.

3. Zahtevamo, da se s sprejemom **ustavnega zakona uredi družbeno usmerjeno lastninjenje družbenih sredstev na podlagi pravice kolektivov do izbire različnih lastninskih oblik in postopkov.**

Vsem podjetjem in zavodom, ki večino dohodka ustvarjajo na trgu, morajo biti zagotovljeni enaki pogoji lastninjenja.

Vsem delavcem in upokojujencem naj se zagotovi, da bodo neodplačno postali lastniki pomembnega dela družbenega kapitala.

V procesu lastninjenja podjetij naj se iz vredno-

sti izloči stanovanjski del sklada skupne porabe. Ta sredstva naj se v celoti lastninijo ob upoštevanju prispevka delavcev za te namene. Zakon naj omogoča, da lahko delavci upravljajo podjetje tudi po načelih (samo)upravljanja na podlagi kolektivne lastnine delavcev.

Nasprotujemo zahtevi, da delavci od države kupujejo kapital, ki so ga oni ustvarili.

4. Stranka demokratične prenovе Slovenije se zavzema le za takšno denacionalizacijo, ki naj pomeni popravilo očitnih in ugotovljenih krivic, vendar hkrati oblikovanje lastninske podlage za ustvarjanje dohodka na podlagi dela novega lastnika.

Zaradi koristi bivših lastnikov ni mogoče ogroziti socialne varnosti delavcev.

Nasprotujemo vračanju lastnine veleposestnikom, okupatorjem sodelavcem, vojnimi dobičkarjem in tujim državljanom, ki so prejeli odškodnino na podlagi meddržavnih pogodb. Nasprotu-

jemo denacionalizaciji, v kateri ne bodo enako varovane pravice sedanjih lastnikov, upravljalcev družbenih sredstev in nosilcev stanovanjske pravice, pridobljene z vplačili v stanovanjske sklade.

5. SDP Slovenije je v republiški skupščini vložila interpelacijo o razvojni, ekonomski in socialni politiki Demosove vlade, ki ni le odmev na sprejeti republiški proračun, kot to hoče prikazati vlada. V tej parlamentarni razpravi bomo vztrajali pri jasni programski opredelitvi politike vlade, ovrednotenju rezultatov in posledic njene dosedanje politike, zahtevali pa bomo tudi tiste kadrovske spremembe v vladi, ki lahko vodijo k večji strokovnosti, demokratičnosti, odgovornosti in učinkovitosti vladine politike.

Stranka demokratične prenovе Slovenije bo storila vse, da bo zaščitila interese najširših slojev prebivalstva, ki jim grozi gospodarska kriza, eko-

loško uničenje in množično siromaštvo. Podpiramo zahteve sindikatov in spoštujemo njihovo strankarsko neodvisnost.

Stranka demokratične prenovе Slovenije ima svoj socialno-demokratski koncept reform, socialnega partnerstva ter razvojne, ekonomske in socialne politike Slovenije, ki ga bo v najkrajšem času predstavila javnosti.

V pripravi na volitve vabi SDP Slovenije vse zaposlene in brezposelne ter njihove sindikate, mlade, levo usmerjene demokratične politične stranke in družbena gibanja k sooblikovanju zasnove novega programa za preprečitev splošnega gospodarskega in socialnega zloma ter usklajeno in povezano delovanje za uresničitev tega programa. Stranka demokratične prenovе Slovenije poziva svoje članstvo, volilce in javnost, da ob nadaljevanju nesprejemljive politike Demosa in njegove vlade zahtevajo predčasne volitve.

Iz sklepov 2. seje konference SDP Slovenije povzel:
V. Jurečič

Ob 50-letnici ustanovitve OF

27. april — datum, ki mu zgodovina ne bo spremenila pomena

Pred nami je 27. april — 50. obletnica ustanovitve Osvobodilne fronte. V usodnem aprilu 1941, ko so Hitlerjeve in Mussolinijeve fašistične horde tako rekoč čez noč zbrisale staro Jugoslavijo in Slovenijo z geografske in politične karte Evrope in ko je bila izrečena smrtna obsodba zaslužjenemu in med tri okupatorje razkosanemu slovenskemu narodu, se je rodila protiimperialistična, Osvobodilna fronta slovenskega naroda, vsenarodno osvobodilno gibanje, s katerim se je dvignil slovenski narod v oboroženo vstajo in zmagal nad silami fašistične agresije in nad notranjo reakcijo ter si skupaj z jugoslovanskimi narodi na široko odprl pot v osvobodeno novo življenje. Brez OF resnične zmage ne bi dosegli.

Pred petdesetimi leti se je tedaj začelo povsem novo poglavje v zgodovini slovenskega naroda. Novo zato, ker je ob tej, do tedaj največji narodni katastrofi vzel usodo naroda v svoje roke ljudstvo samo. Se pravi, njegove najnaprednejše sile, medtem ko je bila v vsej preteklosti ob mnogih pomembnih in velikih zgodovinskih prelomnicah usoda naroda obstanka vedno v rokah drugih.

Fašistična okupacija Jugoslavije je povzročila popolno razsulo oficialnega, vojaškega, političnega in javnega življenja. Edina organizirana politična in moralna sila, ki je preživela ta zlom, je bila KP Jugoslavije oziroma KP Slovenije.

KPS je ob tej zgodovinski prelomnici prevzela nase vso odgovornost za usodo svojega naroda, razglasila boj proti okupatorju in pozvala slovenski narod k enotnosti v osvobodilnem boju. Na njeno pobudo je bila 27. aprila 1941 ustanovljena Osvobodilna fronta slovenskega naroda, ki je združila okrog svojih ustanovnih skupin vse patriotske in napredne sile ne glede na njihov svetovni nazor, nacio-

nalnost in vero, ki so nastopile v različnih organizacijskih oblikah in gibanjih v dotedanjem javnem političnem življenju, delavskem gibanju in kulturnem življenju.

OF je bila vseljudsko osvobodilno gibanje in od začetka dejansko tudi enotna politična organizacija slovenskega naroda. Samo tako zasnovana in tako organizirana OF je omogočila, da se je lahko dvignil slovenski narod v oborožen odpor in ustvaril svojo vojsko.

Vse organizacijske celice OF in terenski odbori so bili neposredni mobilizatorji žive človeške sile za partizansko vojsko in organizatorji vseh potrebnih oblik materialne pomoči zanjo. Brez podpore najširših ljudskih množic, kakršno je uživala, partizanska vojska ne bi mogla zmagovati in zmagati. Zgodovina OF je sočasno zgodovina nastanka in razvoja novozvoljene ljudske oblasti v času NOB.

Nemški, italijanski in madžarski okupatorji so na zasedenem slovenskem ozemlju postavili svojo oblast. Ljudske množice te oblasti niso priznale. Ljudje, ki so se pridružili NOB, so spontano sprejeli OF oziroma njene odbore ne samo kot svoje politično vodstvo, ampak tudi kot organe, ki imajo pra-

vico izdajati tudi ukrepe in nalagati ljudem določene dolžnosti. Že v septembru leta 1941 se je vrhovni plenum OF konstituiral kot slovenski narodnoosvobodilni odbor (SNOO) in razglasil, da v obdobju NOV edini predstavlja, zastopa, organizira in vodi slovenski narod na celotnem njegovem ozemlju. OF se je pojavljala v terenskih organizacijah in v samem vrhu že kot nastajajoča narodna oblast. Tako je že v letu 1941 OF ustvarila stanje države v državi in spomladi leta 1942 so nastali na osvobojenih ozemljih prvi izvoljeni narodnoosvobodilni odbori (NOO).

Zbor odposlancev slovenskega naroda v Kočevju v začetku oktobra 1943, drugo zasedanje AVNOJ-a 29. 11. 1943, prvo zasedanje slovenskega narodnoosvobodilnega sveta februarja 1944 in ustanovitev prve narodne vlade Slovenije — to je zmagovita pot, ki jo je prehodila OF med štirimi vojnimi leti. Njen temeljni princip, na katerem je bila zgrajena platforma OF, je bila samoodločba slovenskega naroda in njegova suverenost in združitev vseh Slovencev.

Taka je resnična zgodovina OF, ne pa tista, ki se potrjuje danes za dnevne politične potrebe.

Občinski odbor ZZZB NOV
Stane Nunčič

Narodnoosvobodila vojna slovenskega naroda ali državljanska vojna?

Ob 50-letnici ustanovitve Osvobodilne fronte slovenskega naroda in vstaje

Narodna sprava

Že nekaj časa je na Slovenskem prisotna ideja narodne sprave, ki naj bi pomirila oziroma spravila v narodnoosvobodilni vojni 1941—1945 nasprotujoča si tabora, pripadnike narodnoosvobodilnega gibanja in pripadnike kolaboracionističnih in kvistinskih skupin in sil, ki so se borile na strani okupatorja, pod njegovim vodstvom in poveljstvom in v sestavi njegovih — okupatorskih vojaških, policijskih in civilnoupornih sil in organov.

Da je ideja narodne sprave ostala v praksi na ravni politično-manifestativnih obredov in ni postala dejanski vsebinski dogodek, ki bi posegel v nekatere še nepresežene politične odnose in nasprotja ter poglede in ocene na našo polpreteklo zgodovino in dogajanja v njej, govorijo tudi dejstva, da se vedno znova razvnamajo in zastrujejo nasprotja, nesoglasja in nasprotujoče si ocene v člankih in polemikah med posamezniki in skupinami; skratka, ponovno so oživele delitve in diferenciacije

Fotografija je že arhivska. Zato, ker je bila posneta med slavnim kongresom ZSMS, tistim »krškim« in zato, ker Edvarda Kardelja ni več na podstavku. Najprej so ga neznani junaki potegnili v grmovje, ponoči pa so ga drugi junaki za nekaj ur namestili nazaj in nato zopet uradno odstranili.

Kdo ve, če je Edi vedel, kaj je zakuhal, kaj čaka njega in nas in če zato preliwa znoj!

Nekaj je gotovo: napake, ki s(m)o jih pod njegovim strumnim vodstvom prizadejali svojemu narodu, so resnično ogromne. Če bi mu to pokazali še, dokler je bil živ, bi gotovo bolj zaleglo, kot rušenje spomenika. Nekoliko bi tudi zaleglo, če bi spomenik ostal — kot spomin, da naj nikoli več ne ponavljamo njegovih napak, da naj se v zgodovino vpišemo drugače, kot se je on! Spomeniki so le oblikovani kamen, bron ali les, poanto pa jim dajemo mi. Z njihovo rušitvijo zgodovine ne moremo spremeniti za nazaj! So del zgodovinskega spomina in ta je za državljanstvo naroda nepogrešljiv!

med ljudmi ob hkratnih poskusih razvrednotenja in zanikanja pomena narodnoosvobodilnega gibanja in rezultatov narodnoosvobodilnega boja slovenskega naroda v celoti ter poizkusih rehabilitacije in celo poveljevanja narodne izdaje in njenih nosilcev, ki da so ubrali pot izdaje, kolaboracije in kvislinstva iz samoobrambene nuje pred takrat grozečo »komunistično-boljševistično zaroto« in nevarnostjo, ki je od nje pretela slovenskemu narodu.

Vrsta zapisov, člankov, polemik, ocen in različnih ponatisov propagandno naravnane literature, kar vse je že dlje časa prisotno v našem prostoru, skuša na novo odkrivati »pravo in edino resnico« o dogajanjih med drugo svetovno vojno na Slovenskem.

Seveda je vprašanje, koliko sploh gre za odkrivanje resnic, kajti vse bolj je očitno, da gre za popravljanje, prenavljanje, prikrajšanje in tudi ponarejanje naše polpretekle zgodovine s precej prozornimi političnimi cilji in nameni. Kako sicer razumeti tiste, ki žele in skušajo narodno izdajstvo — vaške straže, belo in plavo gardo, domobranstvo in njihovo borbo skupaj z okupatorjem proti narodnoosvobodilnemu gibanju, slovenskemu narodu in predvsem komunizmu prikazati kot daljnosežno, modro in narodno odrešilno in celo junaško dejanje! Kako razumeti tiste, ki so jih polna usta obtožb na račun komunističnega terorja med vojno, medvojnih in povojnih zločinov in komunističnih morij, molčijo pa o lastni kolaboraciji, kvislinstvu, ovadustvu, medvojnih zločinih slovenskih kvislincov! Glede na razmere, razvnete strasti, včasih pravo evforičnost nastopaštva, ki poziva k narodni spravi, imajo verjetno še najbolj prav tisti, ki predlagajo in zahtevajo, da se o vseh spornih zadevah, vprašanjih, dogajanjih in ocenah izreče stroka — zgodovina. Vendar pa je dejstvo tudi to, da gotovo ne moremo in ne smemo čakati zgolj in izključno na oceno zgodovinske znanosti, ki bo gotovo raziskala našo polpretekle zgodovino ter dogajanja in dejanja v njej, njihovo vzročno-posledično povezanost ter vsa odkrita nepristransko ocenila in zabeležila. Prav gotovo pa se ne bo ukvarjala z etičnimi vprašanji in njihovo moralno platjo.

To ni stvar zgodovine, to je stvar drugih znanosti, predvsem pa politike in ljudi, kajti ljudje smo tisti, ki smo v danih okoliščinah ustvarjali zgodovino, bili v njej soudeleženi. Kljub vsemu pa nobene raziskave, pričevanja ali posamezne politične ocene ene ali druge strani ne morejo danes bistveno spremeniti večine osnovnih znanj in spoznanj ter ocen o dogajanjih v naši polpreteklji zgodovini, kajti dejstvo je, da se je zgodovina enostavno že zgodila, da je ni mogoče trajneje ali za stalno ponarejati, da se pa prirediti, ponarediti ali prevrednotiti za dnevno praktično politično uporabo s točno določenimi nameni in cilji, ki jih bo, žal, odkrila že bližnja prihodnost.

Pri vsej tej kampanji o narodni spravi moti tudi to, da se nekateri najvidnejši pripadniki in tvorci narodnoosvobodilnega gibanja, ki so bili dolga povojna leta na najodgovornejših javnih funkcijah, danes vztrajno zaginjajo v molk.

Čudno je, da so vse bolj glasni — in da jih je vse več — tisti, ki želijo povsem izenačiti narodnoosvobodilni boj in narodno izdajstvo ali celo poveljati narodno izdajstvo ter narodnoosvobodilno gibanje prikazati ne le kot sporno, temveč kot zgrešeno — za narod slovenski škodljivo, celotno medvojno dogajanje na Slovenskem pa prikazati kot spopad dveh ideološko nasprotujočih si taborov — državljansko vojno. Verjetno je danes na ta način možna najlažja moralna rehabilitacija kolaboracije, kvislinstva in narodne izdaje, vendar zelo težko vzdržati kakršno koli še tako blago kritično oceno glede na celotno dogajanje pred in med drugo svetovno vojno v Evropi in svetu. Tako glede doktrin, metod in ciljev vojskujočih se strani, še posebej nacizma in fašizma in njune teorije o več in manj vrednih rasah ter s tem v zvezi z vlogo in usodo, ki jo je Hitler v svojem programu »Mein Kampf« namenil Židom, Ciganom (Romom) in Slovanom in jo je na slovenskih tleh tudi dosledno izvajal že od začetka napada na Jugoslavijo in bi jo verjetno tudi uresničil, če ne bi bilo narodnoosvobodilnega gibanja pod vodstvom OF. Ne le to, tudi mednarodno vojno pravo kot del mednarodnega javnega prava jasno opredeljuje vsa vprašanja, ki jih danes nekateri skušajo prikazati v bistveno drugačni luči, želeč rehabilitirati narodno izdajo in protinarodni boj na strani okupatorja, a

degradirati (in negirati) pomen narodnoosvobodilnega boja za slovenski narod, njegovo svobodo, njegov obstoj. Tudi teze o tem, da je narodna izdaja oziroma kolaboracija in kvislinstvo na Slovenskem posledica komunističnega terorja v začetnem obdobju vojne in oblika samoobrambe slovenskega naroda pred komunističnim terorjem, ne vzdrži nobene kritične presoje, kajti zgodovinska dejstva in dokumenti govorijo o tem, da je bila izdaja pripravljena že pred vojno in da se je organizirano pričela že v prvih dneh vojne, ne pa, kot žele nekateri prikazati, šele dosti kasneje.

Narodnoosvobodilna ali državljanska vojna?

Slovenski kmečki pulti in narodnoosvobodilna vojna sta največja vzpona v zgodovini slovenskega naroda. Dolgotrajni kmečki upori so skupaj z reformacijskim gibanjem bili začetki prebujanja slovenskega naroda, ki je pokazal, da hoče in zna braniti svoj obstoj in razvoj. V osvobodilni borbi proti tujim fašističnim zavojevalcem in zoper domačo izdajalsko elito pa si je slovenski narod priboril svobodo in združitve v svoji republiki — državi in s tem izbojeval stoletno borbo za »staro pravdo«.

Kakšna so pota narodne izdaje na Slovenskem?

Po državnem udaru 27. marca 1941 je postalo jasno, da bosta Hitler in Mussolini izkoristila ta dogodek kot povod za uresničitev lastnih strateških ciljev in se hkrati maščevala za naneseano sramoto ter napadla Jugoslavijo. Na to možnost in verjetnost so računali tudi »voditelji« slovenskega naroda z banom Natlačenom na čelu ter prvaki najpomembnejših političnih strank, predstavniki gospodarstva in cerkve. Že 30. marca so sklenili, da se to samozvano vodstvo v primeru napada na Jugoslavijo in trajajoče vojne razdeli na tri dele, in sicer: na del, ki naj se pridruži takratni jugoslovanski vladi, del, ki naj odide na zahod (Amerika, Anglija) in na del z dr. Natlačenom na čelu, ki naj počaka doma in taktizira z okupatorjem. Tako se je ta skupina samozvanih voditeljev že neposredno pred vojno skrbno pripravila, da v povojni Sloveniji ne glede na izid vojne obdrži svojo oblast in družbeni red, za katerega se je zavzemala.

Že 6. aprila, torej na sam dan nemškega napada na Jugoslavijo, pa je na pobudo bana Natlačen ustanovljen Narodni svet z motivacijo, da je zaradi vojnih razmer potrebno sodelovanje vseh strank, da bi se ohranila mir in red ter da bi bil v vseh važnih sklepih narod enotno poučen. Na zahtevo komunistov, da sodelujejo enakopravno v Narodnem svetu in da le-ta organizira odločno obrambno akcijo, Narodni svet ni pristal z motivacijo, da Narodni svet načelno lahko zastopajo samo predstavniki organiziranih in priznanih političnih strank. Ker je bila komunistična partija nepriznana stranka, torej ni mogla biti zastopana v Narodnem svetu. Ker pa je tedaj predvsem ona organizirala prostovoljce in slovenski narod javno pozivala na obrambo domovine pred fašističnimi napadalci, je Narodni svet s tem praktično pokazal, da je bilo uradno pripravljanje sveta na obrambo zgolj prazna fraza, za katero se je skrivala priprava na odkrito izdajstvo. Še med potekom bojev na slovenskem ozemlju je pozival Narodni svet na ustanovitev nekakšne slovenske vojske — Slovenske legije, ki naj bi do prihoda sovražnika — okupatorja vzdrževala javni red in mir, zavarovala pomembne oblastne, gospodarske objekte in naprave, da bi tako slovensko ozemlje in njegovi prebivalci pričakali okupatorja v miru in redu ter s čim več ohranjenimi gospodarskimi in drugimi potenciali.

OO ZZB NOV Krško Nadaljevanje prihodnj

Poročilo o delovanju NE Krško

MAREC 1991

Proizvedena električna energija:
431.368 MWh (neto).

Segrevanje
Save:

- dovoljeni delta T: 3° C
- maksimalni delta T: 2,21° C
- povprečni delta T: 1,63° C

Tekočinske emisije

1. Koncentracija radioaktivnosti v efluentih pred izpustom v Savo je bila v mejah za pitno vodo (po Ur. listu SFRJ, 8/87, za skupine posameznikov iz prebivalstva).

2. Delež od največje skupne dopustne letne radioaktivnosti v tekočinskih efluentih (tritij — 20 TBq, ostali dopustni radionukliidi — 200 GBq):

- tritij 0,5 %
- ostali 0,16 %

Plinske emisije

1. Koncentracija radioaktivnosti (na razdalji 500 m) je bila v mejah za zrak (po Ur. listu SFRJ, 8/87, za skupine posameznikov iz prebivalstva).

2. Delež od letno dovoljene doze za NEK zaradi emisije na razdalji 500 m (50 mikroSv): 0,008 %.

Radioaktivni odpadki

1. Število radioaktivnih sodov, uskladiščenih avgusta:

- RAO srednje aktivnosti: 27
- RAO nizke aktivnosti: 0

2. Število vseh do sedaj uskladiščenih sodov: 8055.

Opomba:

Republiški sekretariat za varstvo okolja in urejanje prostora je izdal vodnogospodarsko dovoljenje št. 355—07—01/89 z dne 8. 1. 1991, s katerim je dovoljeno segrevanje Save za 3° C.

Zmagoslavje košarkarjev Podbočja

Košarkarski klub Podbočje bo naslednjo sezono igral v I. slovenski ligi. Vstop med najboljše so si zagotovili z odlično igro in sedmimi zmagami v osmih kvalifikacijskih takmah od februarja do sredine aprila. V zadnjem, osmem kolu, so sicer za nekaj točk prepustili zmago Polzeli (98:92), vendar to na končni izid kvalifikacije ni vplivalo, saj so si Podbočani prehod v I. ligo zagotovili že tri kola pred koncem. Strelci za Podbočje na zadnji tekmi: Rozman 26, Vego 23, Krajcar 20, V. Jurečič 13, Krivokapič 8, M. Jurečič 2.

Ta uspeh je zagotovo velik dogodek tako za KK Podbočje ob njegovih 15 letih obstoja kot tudi za občino Krško. Pohvalo si podboški športniki zaslužijo še toliko bolj, ker jim je »veliki skok« uspel predvsem na račun zagnanosti in borbenosti, medtem ko se z materialnimi pogoji za delo ne bi mogli ravno pohvaliti.

Prodajalne pa kar rastejo...

Tole smo našli v Stari vasi. Najprej je bila v zidu luknja, nato vrata in nato na vratih tabla z napisom »M — atelje mode«. Lastnica, kreatorka, šivilja, prodajalka... je gospa Maja Šušteršič, ki pravi, da bo njen lokal specializiran za prodajo metrskega blaga, gumbov in ostalih drobnih pripomočkov za šivanje, zaves (izbira po katalogu), garderobe za bodoče mamice... Tudi šivalne usluge so zastavili zelo obsežno: šivanje po meri, na hitro, svetovanje, notranje opreme, izdelava zaves in krojev po naročilu...

Maja Šušteršič je bila doslej učiteljica praktičnega pouka v sevniški tekstilni šoli in je po izobrazbi kreatorka, prostore za lokal pa je najela za osem let.

Prodajalna v Starem gradu

O prenovi prodajalne v Starem gradu (KS Dolenja vas) smo že pisali. Tam, kjer so nekoč morali prodajati živila, kmetijski repmaterial, orodje in opremo za istim pultom, dolgim kake štiri metre, ki je ločil kupce od prodajalcev, oboji pa so v gneči hodili drug po drugem, bo sedaj več prostora. Dozidali so dva oddelka, tako da bodo lahko ločili živež od repromateriala in orodja. Obojno ponudbo bodo lahko popestrili: k živilom bodo dodali tudi prodajo mesa, pivo, ki so ga doslej domačini lahko zvrnili kar spotoma, sedeč na peči, bodo lahko poslej spili v bifeju. Želja domačinov je, da bi tam lahko zagotovili tudi nabavo dnevnega toplega obroka za

tiste, ki si sami ne znajo ali ne morejo kuhati. Treba je priznati, da je bila prodajalna že doslej dobro založena, in upati je, da bodo boljši delovni pogoji njeni posadki dali novih moči.

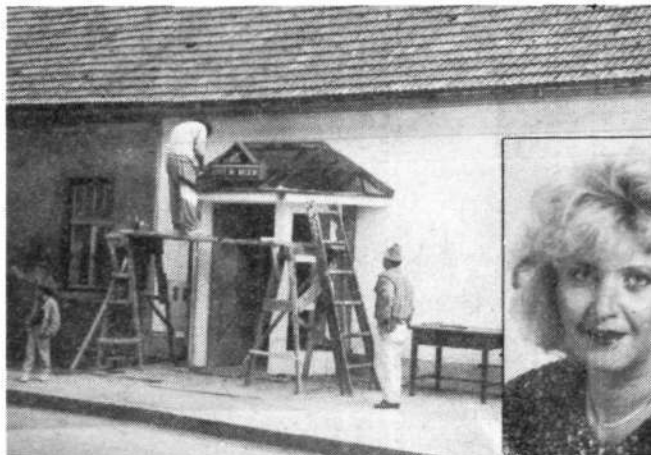
Začela so se plesna tekmovanja

Ples se je v zadnjih letih dodobra razmahnil v naši občini, zlasti zavzeto in množično ga gojijo osnovnošolci. Te dni so se po šolah začela tekmovanja v družabnih plesih. Prvo nedeljo v aprilu so se v večšinah in lepoti plesa pomerili učenci krške osnovne šole, ki obiskujejo celoletno plesno šolo pri plesnem učitelju Dušanu Vodlanu. Plesali so angleški

valček, cha-cha, polko, disco fox, soka dance, komisija pa je ocenila, da so največ pokazali naslednji pari

v I. kategoriji (1. in 2. r.) Urška Klakočar—Sebastijan Vodlan, Barbara Bostič—Tina Janc in Damjana Ašič—Alja Škaler; v II. kategoriji (3. in 4. r.) Vesna Vučajnk—Gregor Peterkovič, Tina Metelko—Damjana Jazbec in Karolina Ožkerl—Kristina Žibert; v III. kategoriji (5. in 6. r.) Diana Budiner—Aleš Lončar, Sandra Planinc—Aleš Novak in Vesna Perič—Mario Čelan.

V soboto, 20. aprila, bo plesni studio Dušana Vodlana v leskovski šoli organiziral občinsko tekmovanje za osnovnošolce. Udeležilo se ga bo več kot 150 plesnih parov, tako da se obeta živahna prireditev, ki bo gotovo zanimiva tudi za gledalce. Organizatorji vabijo občane, da si v soboto ob pol desetih pridejo ogledat nastope mladih plesalcev, saj je v športni dvorani v Leskovcu dovolj prostora za občinstvo.

Kostanjevica na Krki:

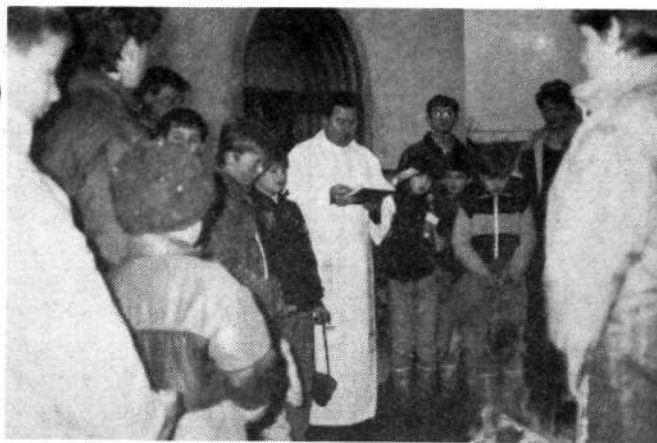
Žegnani ogenj na veliko soboto

Naš sodelavec, gospod Slavko Sintič, je prinesel fotografije kostanjeviških otrok, ki so na veliko soboto (30. marca 91) prišli v cerkev po žegnani ogenj. Pred veliko nočjo namreč otroci naberejo drevesnih gob, jih prižgejo na blagoslovljenem ognju pred cerkvijo in nato vsak svoj ogenjček ponesejo po hišah. Ponekod so imeli že kar naročeno: »Pa da ne boš pozabil k nam ognja prinesiti!« drugam so šli kar tako, kot je nanese. Za svoje delo so otroci seveda tudi obdarovani: v denarju ali kako drugače.

Pri videmskem dekanu, gospodu Janezu Zorku, smo izvedeli, da gre za že zelo star običaj, ki je razširjen po vsej Sloveniji. Sodi že bolj k vstajenskem slavu kakor k žalostnemu delu velikega petka. Cerkev je še zavita v žalost in ta blagoslovljeni ogenj v zgodnje sobotno jutro že prinaša sporočilo luči. Pred 40 leti, ko je gospod Zorko še služboval na Lovrencu na Pohorju, je še imel (tako kot vsi župniki) kresilni kamen, s katerim je pred cerkvijo ukresal ogenj, ga blagoslovil in na njem so potem farani prižgali vsak svoj ogenjček, ga ponesli v svoj kraj, na njem skuhalo za veliokonočni žegen... Sporočilo obreda je: kakor je ukresan novi ogenj, tako naj se pri vernikih obudi nova vera, življenje in upanje...

Fotograf je v Kostanjevici ujel otroke, ko so prišli v cerkev po blagoslov, nato je moral župnik (gospod Jože Mrvar) blagosloviti še ogenj, na katerem se pripravljene drevesne gobe prižgejo. Z njimi otroci hitijo po hišah raznašat luč, novo upanje in (seveda) pobirat darove!

(Foto: Slavko Sintič)

Srečanje starostnikov v Brestanici

V nedeljo, 24. III. 1991, je krajevna organizacija Rdečega križa Brestanica organizirala 14. redno srečanje starostnikov, starih čez 70 let.

Dvorana elektrarne Brestanica je bila praznično okrašena in ob vsakem krožniku še šopek pomladanskega cvetja. Mize je popestrilo še domače pecivo, ki smo ga spekle aktivistke za naše slavlence.

Res smo se trudile aktivistke RK, da bi bil to resničen praznik, da bi povabljeni dobili občutek, da niso pozabljeni, da jih kot vedno cenimo, spoštujemo in da nam ni žal zanje ne časa in ne besed. Žal nam je samo, da nam še ni uspelo na naša srečanja dobiti RTV, saj smo mnenja, da bi prijetno vplivalo na gledalce v tem težkem, negotovem času takšno lepo dogajanje. V dvorani nas je bilo čez 100. Prisrčen program so kot vsa leta pripravili otroci OŠ in ženski učiteljski oktet s harmoniko. Pred mikrofonom pa so se izkazali tudi sami najstarejši udeleženci srečanja. Pripravljena malica, srečolov in dobro vino so vzbudili razpoloženje v dvorani in vžgale so se iskre v očeh starostnikov. Bilo je lepo in veselo in prijetno, kot da smo v dvorani sami mladi, zdravi in srečni ljudje.

Prehitro je minil čas za naše goste in za nas aktivistke, saj smo bile srečne in ginjene ob slovesu, ko so nas prosili in spraševali: »Nas boste povabili tudi drugo leto?«

»Ja videli se bomo!« smo sklenile. Upajmo, da bomo to v miru dočakali. Pričakujemo, da nam bodo vsi, ki so nam pomagali do sedaj, stali ob strani tudi vnaprej.

Zahvaljujemo se OO RK Krško, KS Brestanica, Centru za soc. delo Krško, OŠ in drugim, ki so nam kakor koli pomagali pri realizaciji našega srečanja. Prisrčna hvala vsem in prisrčen pozdrav vseh, ko so pri organiziranju sodelovali.

Odbor KO RK
Brestanica

Černobilski otroci v Nerezinah

Na predlog slovenske vlade organizirata Republiški sekretariat za vzgojo in izobraževanje ter telesno kulturo in Zveza prijateljev mladine Slovenije bivanje za 50 otrok in 10 spremljevalcev iz Belorusije v Sloveniji. Ti otroci so bili izpostavljeni močnemu sevanju ob černobilski jedrski nesreči.

Občinska zveza prijateljev mladine Krško je na podlagi obljubljenе humane pomoči sponzorja prevzela izvedbo bivanja prizadetih otrok iz Černobila od 8. do 24. junija 1991 v Pionirskem naselju Nerezine.

V akcijo, s katero želimo zagotoviti prizadetim otrokom vsaj nekaj dni v čistem, sončnem in zdravem okolju, bomo vključili tudi program Šole zdravega življenja za otroke pod vodstvom naših strokovnih sodelavcev.

Vida Ban

Prvomajsko srečanje s kresom

Krajevna skupnost Krško prireja že osmo tradicionalno praznično srečanje s kresovanjem ob delavskem prazniku, 1. maju

Srečanje bo pri lovskem domu na Trški gori v torek, 30. aprila. Ob 17. uri bodo pričeli postavljati prvomajski mlaj, uro kasneje se bo začelo tekmovanje v vlečenju vrvi. Ko se bo znočilo, bodo okoli pol devete ure prižgali praznični kres. Za veselo razpoloženje bo do 21. ure skrbel Pihalni orkester Videm, nato pa bo vse do polnoči za ples igral zabavni ansambel.

Ker so praznična srečanja na Trški gori postala že priljubljena tradicija, ste vabljeni ne le krajani krške krajevske skupnosti, ampak tudi vsi ostali, ki se želite na ta večer poveseleti. Lovska družina Krško bo poskrbela, da ne bo ne lakote ne žeje!

Kaj veš o prometu:

Dejan Stanič pojde na republiško tekmovanje

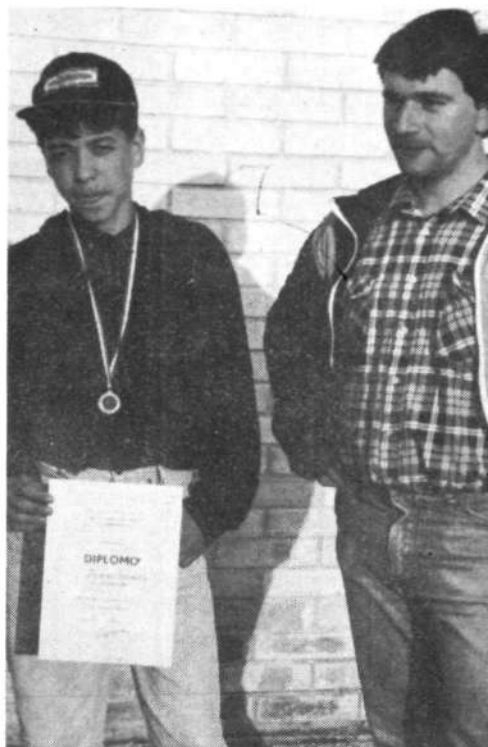
Na igrišču leskovške osnovne šole je bilo v petek (12. aprila 91) občinsko izbirno tekmovanje »Kaj veš o prometu!«. Udeležile so se ga ekipe iz osnovnih šol (razen iz Kostanjevice in Podbočja) ter iz krške srednje šole. Štirideset tekmovalcev je pomerilo svoje znanje in spretnost pri obvladovanju njihovega osnovnega prometnega sredstva, igrače, pripomočka za akrobacije, nevarnega orodja... — kolesa. Na tekmovanju je med starejšimi posamezniki zmagal Dejan Stanič iz leskovške osnovne šole, njegov mentor za prometno vzgojo pa je Franc Žibret, ki sicer na šoli uči zemljepis. Dejan se bo udeležil tudi republiškega tekmovanja »Kaj veš o prometu«, ki bo v Ljubljani v soboto, 20. aprila.

Že nekdanja komisija za preventivo in varnost v cestnem prometu je namreč opozarjala, da opaža pri otrocih, ki opravljajo preizkus znanja in tekmujejo na različnih šolskih prireditvah, da svojih koles ne obvladajo v celoti. Če pa voznik ne obvlada dovolj svojega kolesa, to pomeni, da mu mora posvetiti veliko več pozornosti, kot bi mu smel, če želi biti varen v prometu! Zato je udeležba na takih preizkusih, zlasti pa priprava nanjo, sila pomembna stvar. Tako pomembna, da je občinski izpitni center, po besedah njegovega predstojnika, gospoda Ivana Petrišiča, vsem tekmovalcem, ki so dopolnili 14 let in so dosegli potreben kriterij znanja, brezplačno (kot nagrado) podelil DOVOLJENJA ZA VOŽNJO KOLESA Z MOTORJEM. Sicer pa je bil pokrovitelj petkovega tekmovanja občinski izvršni svet in v njegovem imenu je priznanja, medalje in pokale (v trajno last) zmagovalcem podelil sekretar občinskega sekretariata za družbene dejavnosti, gospod Danilo Siter. Tekmovanje so skupaj organizirali Občinski sekretariat za notra-

nje zadeve, Izpitni center, AMD, Delavska univerza, Postaja milice, Osnovna šola Leskovec in občani dobre volje.

Med mlajšimi ekipami se je najbolje uvrstila ekipa osnovne šole iz Brestanice (3.018 točk), na drugem mestu so Senovčani (3.003 točke) in na tretjem Leskovčani (2.995 točk). Med posamezniki je pri mlajši skupini tekmovalcev zmagal Primož Gabrič (OŠ Brestanica, 834 točk), drugi je bil Jani Lubi (OŠ Senovo, 803 točke) in tretji Boštjan Mlakar (OŠ Leskovec, 795 točk).

Med starejšimi tekmovalci so se tudi uvrstili na prvo mesto Brestaničani s 3.363 točkami, na drugem mestu so Leskovčani (3.340 točk) in na tretjem Senovčani (3.196 točk). Mentorica prometne vzgoje na ekipno najuspešnejši, brestaniški osnovni šoli, je Ksenija Majnik. Med starejšimi posamezniki so se na prva tri mesta uvrstili: Dejan Stanič (OŠ Leskovec, 866 točk), Vlado Sotošek (OŠ Brestanica, 853 točk) in Marko Žarn (OŠ Leskovec, 848 točk).

Prvovrščeni v skupini starejših tekmovalcev, Dejan Stanič, z mentorjem Francem Žibretom.

Tudi najboljšemu med mlajšimi tekmovalci, Primožu Gabriču, je tako kot vsem ostalim priznanje in odličje izročil sekretar občinskega sekretariata za družbene dejavnosti, gospod Danilo Siter.